

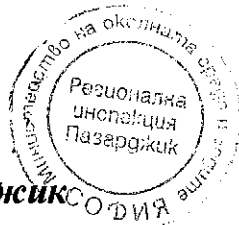


**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**  
**Министерство на околната среда и водите**  
**Регионална инспекция по околна среда и водите – Пазарджик**

Изх. № *КР-08-45*.....

гр. Пазарджик *24.10.* 2022 г.

**УТВЪРДИЛ:**  
**КОСТАДИН ГЕШЕВ**  
*Директор на РИОСВ-Пазарджик*



**ДОКЛАД ЗА ИЗВЪРШЕНА ИЗВЪНРЕДНА ПРОВЕРКА**  
**НА**  
**„ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ“ АД, гр. СОФИЯ, площадка с. Цар Асен**

**Дата на проверката:**

- 31.07.2022г. и съставен констативен протокол (КП) № 17-51/31.07.2022г.
- 01.08.2022 г. и съставен КП № 10-39/01.08.2022 г.

**Място на извършване на проверката:**

р. Луда Яна в следните участъци: мост над р. Луда Яна в с. Росен, мост преди производствената площадка на „Панагюрска медна компания“ АД по посока течението на реката и след площадката на дружеството, устието на реката, и производствената площадка на „Панагюрска медна компания“ АД, гр. София в землището на с. Цар Асен.

**Стопанисван от:**

„Панагюрска медна компания“ АД, гр. София, оператор на инсталация за производство на катодна мед и цинков сулфат, с издадено КР № 117/2006г.

**Основание за извършване на проверката:**

Подаден сигнал на „зелен телефон“ на РИОСВ-Пазарджик от тел. 112 за умряла риба в района на с. Росен и заърсяване на р. Луда Яна.

**Проверени компоненти и фактори на околната среда:**

- Компонент „води“,
- Фактор „отпадъци“.

**Цел на проверката:**

Проверка във връзка с постъпил сигнал в РИОСВ-Пазарджик за умряла риба в района на с. Росен и заърсяване на р. Луда Яна.

**Основна дейност на обекта:**

Основната дейност на „Панагюрска медна компания“ АД, гр. София е производство на катодна мед от продуктивни разтвори. След излужване на извънбалансовите и некондиционни руди от насипището на рудник „Цар Асен“, се получават разтвори, които с помощта на събирателни канавки се акумулират в подножието на насипището в езеро за продуктивни разтвори. От там гравитачно по тръбопроводи разтворите постъпват за преработка в производственият цех за производство на електролитна мед.

В рамките на площадката се намира и инсталация за преработка на медсъдържащи отпадъци. За увеличаване производителността на инсталацията за

електролитна мед е изграден възел за преработка на промишлени отпадъци от медно-цинковата металургия, съдържащи едновременно мед и цинк.

#### **Извършени дейности по контрол:**

Проверка на място:

- визуален оглед на водите на р. Луда Яна: мост над реката в с. Росен, мост преди производствената площадка на „Панагюрска медна компания“ АД по посока течението на реката и след площадката на дружеството, устието на реката.

- производствената площадка на „Панагюрска медна компания“ АД, гр. София в землището на с. Цар Асен.

#### **Констатации:**

##### **1. При проверката на 31.07.2022г. се констатира:**

- Наблюдава се помътняване на водите на реката и синкаво-зелен отенък, както и леко запенване на водите на р. Луда Яна в района на моста над реката в с. Росен. Констатирано е наличие на отделни екземпляри умряла риба. Взета е контролна проба и е извършен експресен анализ, който показва резултати: рН -  $6.09 \pm 0.02$ , кислород –  $6.4 \pm 0.1 \text{ mg/dm}^3$ , процентно съдържание на кислород –  $80 \pm 2 \text{ mg/dm}^3$ , температура на водата –  $25.2 \pm 2 \text{ }^\circ\text{C}$ , електропроводимост –  $1278 \pm 10 \text{ } \mu\text{S/cm}^3$ .

- Не се забелязва потъмняване или запенване на водите на р. Луда Яна преди производствената площадка на „Панагюрска медна компания“ АД. В този участък на реката няма умряла риба. Взета е контролна проба и е извършен експресен анализ, който показва резултати: рН -  $7.36 \pm 0.02$ , кислород –  $7.1 \pm 0.1 \text{ mg/dm}^3$ , процентно съдържание на кислород –  $80 \pm 2 \text{ mg/dm}^3$ , температура на водата  $24.2 \pm 0.2 \text{ }^\circ\text{C}$ , електропроводимост  $742 \pm 6 \text{ } \mu\text{S/cm}^3$ .

- Наблюдава се оцветяване по дъното на р. Луда Яна след производствената площадка на „Панагюрска медна компания“ АД. Не е констатирано наличие на мъртва риба, но не се наблюдава запенване на водата. Взета е контролна проба и е извършен експресен анализ, който показва резултати: рН –  $6.17 \pm 0.02$ , кислород –  $7.6 \pm 0.1 \text{ mg/dm}^3$ , процентно съдържание на кислород –  $94 \pm 2 \text{ mg/dm}^3$ , температура на водата  $24.3 \pm 0.2 \text{ }^\circ\text{C}$ , електропроводимост  $1076 \pm 9 \text{ } \mu\text{S/cm}^3$ .

- При устието на реката не се наблюдава помътняване и запенване на водата, няма наличие на умряла риба. Взета е контролна проба и е извършен експресен анализ, който показва резултати: рН –  $8.49 \pm 0.02$ , кислород –  $9.3 \pm 0.1 \text{ mg/dm}^3$ , процентно съдържание на кислород –  $115 \pm 2 \text{ mg/dm}^3$ , температура на водата  $29.07 \pm 0.2 \text{ }^\circ\text{C}$ , електропроводимост  $502 \pm 4 \text{ } \mu\text{S/cm}^3$ .

##### **2. При проверката на 01.08.2022г. се констатира, че:**

- От огледа на откритата част на площадката, срещу инсталацията за електролитна мед, се установи наличие на 38 бр. контейнери (тип IBC), всеки с вместимост 1куб.м. Контейнерите съдържат синьо-зеленикаво вещество в прахообразна до твърда форма. Отвън контейнерите са обвити с черно стреч форлио. Голяма част от контейнерите са с разкъсани опаковки от стреч фолио.

2. На едни от IBC контейнерите е налична табела с надпис – 19 12 03, което съгласно *Наредбата за класификация на отпадъците*, представлява код на отпадък от цветни метали.

3. По време на проверката не са представени документи за произхода, вида и количеството на веществото, съдържащо се в контейнерите.

В рамките на проверката са дадени две задължителни за изпълнение предписания. Едно с постоянен срок на изпълнение – IBC контейнерите да се съхраняват плътно опаковани с материал, които не позволява разпрашаване на съдържащото се в тях вещество и второ – за представяне на документи за произхода, вида и количеството на веществото съдържащо се в 38 бр. IBC контейнери.

На 02.09.2022г. с писмо вх. № КД-03-115/02.09.2022г. в РИОСВ-Пазарджик са представени стокова разписка и проформа фактура за закупен от дружеството отпадък с код 19 12 03 в количество 40.700 тона. Не е представен договор по чл. 8, ал. 1 от *Закон за управление на отпадъците*. Дружеството е регистрирано, като брокер на отпадъци и фигурира в публичния регистър на търговци и брокери на отпадъци. При направена справка в националната електронната система за отпадъци (НИСО), в отчетната книга за търговците или брокерите на отпадъци (Приложение № 5) на „Панагюрска медна компания“ АД, има запис за получен отпадък с код 19 12 03 в количество 40.700т. на дата 29.07.2022г.

## ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В рамките на извършения оглед, по обследваните участъци на р. Луда Яна не е констатиран точков източник на замърсване. Резултатите от водните проби са разгледани по компетентност от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ и с писмо вх. № С-63-4/27.09.2022г. е представен анализ на резултатите съгласно *Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризиране на повърхностни води и Наредба за стандартите на качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсявания*.

В пункт „р. Луда Яна преди площадката на „Панагюрска медна компания“ АД от мост“ е констатирано превишение на стандартите за качество по околната среда по показатели **мед и манган**.

В пункт „р. Луда Яна от левия бряг, на който се намира лагуна приемаща дренажни води от водоем за богати разтвори и при с. Росен е установено значително превишение на стандартите за качество на околната среда по показатели **кадмий, никел, мед, цинк, манган и електропроводимост**.

В пункт „р. Луда Яна преди устие, от ляв бряг“ не се констатира превишение на стандартите за качество, което показва, че в момента на взимане на пробата най-вероятно замърсяването не е достигнало устието на р. Луда Яна.

С **условие 11.2.8** от действащото комплексно разрешително с оператор „Панагюрска медна компания“ АД, гр. София са разписани разрешените за приемане на територията на площадката отпадъци с код, наименование и годишни количества, с цел извършване на операция по оползотворяване, обозначена с код R4 (рециклиране или възстановяване на метали или метални съединения) в инсталация за преработка медсъдържащи отпадъци. Приетият на площадката отпадък с код 19 12 03 не фигурира в разрешените за приемане отпадъци в **условие 11.2.8**. Приемането и съхранението на производствената площадка на неразрешен с условията на КР отпадък, представлява неизпълнение на условията в КР. За установеното несъответствие ще бъде съставен акт за установяване на административно нарушение.